Համահայկական Գիտաժողով - 2025

21AG-4D065	**ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵՆՍԱՏԵԽՆՈԼՈԳԱՆԵՐ՝ ՋԵՐՄԱՅԻՆ ՍԹՐԵՍԻ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄԸ ՁԿՆԵՐԻ և ԸՆՏԱՆԻ ԹՌՉՈՒՆՆԵՐԻ ՄՈՏ**

ԱՍՏՂԻԿ Զ. ՓԵՓՈՅԱՆ, Կ.գ.դ. , պրոֆ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԳՐԱՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Տերյան 74, 0009, Երևան, ՀՀ

Հեռ. ՝ +37491 432493

Է. փոստ՝ ***apepoyan@gmail.com, apepoyan@ysu.am***

Հոկտեմբեր 2025 թ. , Դիլիջան, ՀՀ

ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔ

1. Տեղեկություններ նախորդ հաշվետու ժամանակահատվածի իրականացված գիտահետազոտական աշխատանքների մասին
2. Հաշվետու ժամանակահատվածի հրապարակումներ՝ կարևոր արդյունքներ
3. Հաշվետու ժամանակահատվածում կատարված փորձեր՝ արդյունքներ և մասնակի քննարկում
4. Ֆինանսական հաշվետվություն
5. Պրոբլեմներ, առաջարկներ

Հոկտեմբեր 2025 թ. , Դիլիջան, ՀՀ

2022-2024 թթ.

5. Ֆիզիոլոգիական և գենետիկ փոխազդեցություններ
4. Էպիգենետիկ վերլուծություն
3. Միկրոբիոտայի ուսումնասիրություն
2. Գենետիկական վերլուծություն
1. Նմուշների ձևավորում

1. Հաջողությամբ իրականացվել են հետազոտական ծրագրի մի շարք հիմնական փուլերը.

- ✓ **Ստեղծվել են հավերի և ձկների նմուշների հավաքածուներ, մանրամասն նկարագրվել են գենետիկական տատանումները և գնահատվել պոլիմորֆիզմը:**

- ✓ **Ուսումնասիրվել է աղիների միկրոբիոտայի կազմը ջերմային սթրեսի պայմաններում՝ դիտարկելով դրա փոփոխությունները և օրգանիզմի ֆիզիոլոգիական վիճակի հետ փոխազդեցությունները:**

- ✓ **Իրականացվել են նաև էպիգենետիկ ուսումնասիրություններ, մասնավորապես՝ ԴՆԹ մեթիլացման գնահատում, ինչը հնարավորություն է տվել առաջարկելու ջերմային սթրեսին գենետիկ արձագանքի մեխանիզմներ:**

2. Հաշվետու ժամանակահատվածի հրապարակումներ

Ունենք մոտ 33 հոդված, SCOPUS/WOS` 20, Q1` 9

nature

SCIENTIFIC REPORTS

International Journal of
Molecular Sciences

- **Harutyunyan N, Stepanyan L, Balayan M, Manvelyan A, Pepoyan E, Tsaturyan V, Torok T, Pepoyan A. Preliminary Evidence for Sex-Specific Trends in Probiotic Modulation of Gut Saccharibacteria in Familial Mediterranean Fever Patients: Effects of *Lactobacillus acidophilus* INMIA 9602 Er 317/402 and *Escherichia coli* M-17. Int J Mol Sci. 2025 Sep 15;26(18):8959.**

Հետազոտության կարևորությունը սննդագիտության բնագավառում՝

Ցույց է տրվում, որ Candidate Phyla Radiation բակտերիաները կարևոր դեր են խաղում ոչ միայն մարդու և կենդանիների օրալ միկրոբիոտայում, այլև, սեռից կախված, կարևոր դեր են կատարում սննդառության գործընթացներում:

L Malkhasyan, S Mirzabekyan, H Batikyan, A Pepoyan. HACCP and Antibiotic Resistance in Dairy Products: The Armenian Experience. J. Applied Food Research. 2025, 101071

Այս հետազոտությունը ևս առանձնահատուկ կարևորություն ունի՝ այն ընդգծում է HACCP միջազգային համակարգի թերությունները: Ներկայումս սննդամթերքում հակաբիոտիկների մնացորդային քանակի վերահսկումը՝ բակտերիաների որոշակի որակի և քանակի ֆոնի վրա, համարվում է բավարար սննդամթերքի միջոցով հակաբիոտիկառեզիստենտության տարածման ռիսկի գնահատման համար: Մենք կաթնամթերքի վրա կատարած հետազոտությունների միջոցով ցույց տվեցինք, որ նույնիսկ թույլատրելի նորմերի սահմաններում գտնվող սննդամթերքը կարող է վտանգ ներկայացնել՝ պարտադիր է ոչ միայն հակաբիոտիկային մնացորդների որոշումը, այլև կարևոր է սննդամթերքի բակտերիաների հակաբիոտիկակայունության ուրվագծերի գնահատումը:

❖ 💡 **ԱՌԱՋԱՐԿ՝ HACCP համակարգը պետք է ներառի նոր չափորոշիչ՝ մանրէների հակաբիոտիկային դիմադրողականության գնահատման չափորոշիչ:**

Pepoyan A.

Gut *Akkermansia muciniphila*, *Prevotellaceae*, and *Enterobacteriaceae* spp. as Possible Markers in Women-Related Nutritional and Clinical Trials: Familial Mediterranean Fever Disease. Womens Health Rep (New Rochelle). 2024 Oct 10;5(1):785-793.

Այս հետազոտությունը ևս շատ կարևոր է սննդային և կլինիկական փորձարկումների (տրիալների) ճիշտ կազմակերպման համար՝

- **պլացեբո-ազդեցությունը տարբեր է մարդկանց մոտ՝ կախված սեռից:**
- **Կան պլացեբո-կախյալ և պլացեբո-կայուն աղիքային բակտերիաներ:**
- ***Akkermansia muciniphila* բակտերիաները միակ պլացեբո-կայուն բակտերիաներն են:**

- **Առանց փորձարկումների սննդային և կլինիկական մանրէաբանական հետազոտությունները, հատկապես եթե վերաբերվում են երկու սեռերին էլ, վստահելի են, եթե գոնե առկա է համեմատական վերլուծություն *Akkermansia muciniphila* –ի նկատմամբ 💡 💡 💡 :**

frontiers

Published in

Frontiers in Microbiology
Food Microbiology

4.5 impact factor 8.5 citescore

Part of a Research Topic

Probiotics for Global Health: Advances, Applications and Challenges

155k views 32 articles

Outline

Abstract

Editorial board About journal

EDITORIAL article

Front. Microbiol.
Sec. Food Microbiology
Volume 16 - 2025 | doi: 10.3389/fmicb.2025.1697319

Editorial: Probiotics for Global Health: Advances, Applications and Challenges

Arun K B [1] P Nisha [2] Astghik Zaveni Pepoyan [3]
STAVROS PLESSAS [4] N Natasa Golic [5]

1. CHRIST (Deemed to be University), Bengaluru, India
2. CSIR National Institute for Interdisciplinary Science and Technology, Thiruvananthapuram, India See more

The final, formatted version of the article will be published soon.

Subscribed

Abstract

In recent decades, probiotics have become a central focus in biomedical and nutritional sciences due to their ability to support host health, prevent disease, and counteract dysbiosis. Given the rising global burden of diseases, there is an urgent need for safe,

Ամսագրերի համեմատում, նպատա՞կ

4. Հաշվետու ժամանակահատվածում կատարված փորձեր՝ արդյունքներ և մասնակի քննարկում

2024-2025 թթ., նախագծի հաշվետու ժամանակահատվածի չորրորդ տարում, հետազոտությունները շարունակվել են ըստ նախապես հաստատված աշխատանքային պլանի: Հիմնական ուղղություններն են՝

- ֆեկալ տրանսպլանտների փորձարարական կիրառման գնահատումը հավերի վրա,
- պրոբիոտիկների ազդեցության ուսումնասիրությունը ձկների մոդելում,
- ջերմային սթրեսի պայմաններում HSP70 սպիտակուցի էքսպրեսիայի գնահատումը,
- ֆեկալ տրանսպլանտների և պրոբիոտիկների համադրված կիրառության արդյունավետության համեմատական վերլուծությունը:

Պրոբիոտիկների և տրանսպլանտացիայի ազդեցությունը ռեցիպիենտ հավերի ջերմային սթրեսի սպիտակուցների մակարդակի վրա

Ծերտատու, ng/ml		Տրանսպլանտ, ng/ml		Պրոբիոտիկ 1, ng/ml		Պրոբիոտիկ 2, ng/ml	
Սթրեսից առաջ	Սթրեսից հետո	Սթրեսից առաջ	Սթրեսից հետո	Սթրեսից առաջ	Սթրեսից հետո	Սթրեսից առաջ	Սթրեսից հետո
228.08	368.45	124.56	440.69	183.96	378.12	186.06	442.89
	$P_1 < 0.05$		$P_1 < 0.05$		$P_1 < 0.05$		$P_1 < 0.05$
		$P_2 < 0.05$	$P_3 < 0.05$	$P_2 < 0.05$	$P_3 > 0.05$	$P_2 < 0.05$	$P_3 > 0.05$
				$P_4 = 0.06$	$P_5 < 0.05$	$P_4 = 0.05$	$P_5 > 0.05$
						$P_6 > 0.05$	$P_7 > 0.05$

$P < 0.05$ –ը համարվում է վիճակագրորեն հավաստի:

P_1 - համեմատում իր խմբի հավերի հետ /առաջ/հետո/

P_2 - համեմատում Ծերտատու հավերի հավերի հետ՝ նախքան սթրեսային մակարդակներ

P_3 - համեմատում Ծերտատու հավերի հետ՝ հետսթրեսային մակարդակներ

P_4 - համեմատում տրանսպլանտ հավերի հետ՝ նախքան սթրեսային մակարդակներ

P_5 – համեմատում տրանսպլանտ հավերի հավերի հետ՝ հետսթրեսային մակարդակներ

P_6 - համեմատում պրոբիոտիկ 1 ընդունած հավերի հավերի հետ՝ նախքան սթրեսային մակարդակներ

P_7 - համեմատում պրոբիոտիկ 1 ընդունած հավերի հավերի հետ՝ հետսթրեսային մակարդակներ

Պրոբիոտիկ 1 և պրոբիոտիկ 2 խմբերի միջև տարբերությունը չնկարագրվեց վիճակագրորեն հավաստի տարբերություններ; հետազոտությունների արդյունքները քննարկման փուլում են: Անհրաժեշտություն կա կրկնության:

-tpel/uxarkac%20-tpel.pdf
New Tab Species: Lactiplantib... BS EN ISO 13843:20... Wildberries – Интер... Armenia's PM famili... Աստղիկ Փեփոյան... ABSTRAC
2 / 9 100%

5. Փաստացի ծախսեր (2024-2025թթ.)

Աշխատանքի վարձատրության գումար, ներառյալ հարկերը և այլ պարտադիր վճարները (հազար դրամ)	28800
Սարքեր, նյութեր և ծառայությունների գումար (հազար դրամ)	239
Գործուղումների գումար (հազար դրամ)	3662
Խմբի կամ լաբորատորիայի ամրապնդման գումար (հազար դրամ)	0
Վերադիր ծախսերի գումար (հազար դրամ)	330
Ընդհանուր գումար (հազար դրամ)	32761

6. Փաստացի ծախսեր (2021-2025թթ.)

Աշխատանքի վարձատրության գումար, ներառյալ հարկերը և այլ պարտադիր վճարները (հազար դրամ)	111000
Սարքեր, նյութեր և ծառայությունների գումար (հազար դրամ)	10414
Գործուղումների գումար (հազար դրամ)	6132
Խմբի կամ լաբորատորիայի ամրապնդման գումար (հազար դրամ)	11051
Վերադիր ծախսերի գումար (հազար դրամ)	1140
Ընդհանուր գումար (հազար դրամ)	139737

Պրոբլեմներ, առաջարկ

- Երիտասարդ գիտաշխատողներն ընդգրկված են միայն թեմատիկ աշխատանքներում՝ աշխատանքային շտաժ չի ապահովվում, կա վտանգ, որ աշխատանքից դուրս կգան՝ բազային աշխատատեղով ապահովելու անհրաժեշտություն:
- Սարքավորումների մրցույթներ
- Նոր նախագծերի ներկայացում, գրախոսներ

Centro Congressi
AUDITORIUM
DELLA TECNICA
ROME SEPTEMBER 14-16, 2025
Confindustria Congress Center
ROME 2025
13TH
PROBIOTICS,
PREBIOTICS
& NEW FOODS
4TH
SCIENCE & BUSINESS
SYMPOSIUM

ROME SEPTEMBER 14-16, 2025
Confindustria Congress Center
13TH
PROBIOTICS,
PREBIOTICS
& NEW FOODS
NUTRACEUTICALS,
BOTANICALS &
PHYTOCHEMICALS FOR
NUTRITION & HUMAN,
ANIMAL AND MICROBIOTA
HEALTH
4TH
SCIENCE & BUSINESS
SYMPOSIUM
ROME SEPTEMBER 14-16, 2025
Confindustria Congress Center
ROME 2025
13TH
PROBIOTICS,
PREBIOTICS
& NEW FOODS
NUTRACEUTICALS,
BOTANICALS &
PHYTOCHEMICALS FOR
NUTRITION AND HUMAN,
ANIMAL AND MICROBIOTA
HEALTH
4TH

Միրզաբեկյան Ս.Ս.
Ավագ գ.ա.,կենս. գիտ. թեկ.
Միքայելյան Մ.Ջ.
Ասպիրանտ
Գրիգորյան Հ.Գ.
Antibiotic Resistance Profiles of Exopolysaccharide-Producing Lactic Acid Bacteria from Must of Grape Varieties Grown in Vineyards of Armenia
LABCONCO

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ